

Compostela, 12 de Abril do 1953

Meu querido amigo:

O domingo viñeron o del Riego e máis Evelina a pasar dous días eiquí en Santiago. O Paco aproveitou a ocasión pra me decir que tiña recibido carta tua e que estabas estranado do meu persistente silencio. O mesmo tempo, o bó do Paco reprochábame isa aitude, sobre todo -alegaba íl- porque non se corresponde co-a realidade da miña viva estimanza por todo o que tí fas. Tiven que acrararlle ben as cousas pra que se convencese de que non había o máis lixeiro motivo de reproche. Agora quero tamén acrararchas a tí, pois d-ise xeito quedo eu máis tranquiño.

Teño que comenzar por che decir que eu escribinche a tí en dúas ocasións distintas -a primeira por Perfecto López, a segunda o vran pasado por correo aéreo- i-endexamáis tiven resposta. Tamén che mandei unha separata do meu ensaio "Siñificado metafísico da Saudade" adicada e non tiven noticia de que a recibises. Sei que o Abraira traguía unha carta tua pra mín, pro isa carta perdeuse no Atlántico e non chegou ás miñas mans. Con todo, eu escribinche no vran pasado unha carta ben espresiva da que tampouco tiven resposta. Tanto ista carta como anteriormente a separata adicada do meu ensaio mandei-chas ás señas da revista GALICIA, pois eu non conocía outras. A primeira cousa tua que recibín foi "Paradojas de la Torre de Marfíl", que ma entregou Vázquez da Xesta no mes de Noviembre, e dispois chegoume por correo "Fardel de Eisilado". Retraseime algo en escribirche porque cando Vázquez me entregou o primeiro libro eu acababa de me casar e poucos días dispois morreu a nai da miña muller, acontecemento que nos obrigou a ausentarnos novamente de Galicia. Entre ambas ausencias produxose un considerabel trastorno na regularidade da miña correspondenza. Cando restablecín a normalidade nas miñas aiti-vidás epistolares escribinche decontado, ista vez ás señas que veñen manus-critas en "Fardel de Eisilado". Teño a espranza de que a recibises.

Douche todós istes detalles pra que vexas que pol-a miña parte non houbo reserva ningunha, nin podía habela, pois o certo é que non hai motivo

algún pra ter reserva persoal. O único motivo que eu podía ter era talmente o teu silencio, o non recibir resposta tua nunca. Ten presente que o Vázquez entregoume en Noviembre o primeiro libro que recibín teu. Con todo, a través do Paco e máis do Maside sempre fun sabendo de tí, non soio de tí persoalmente senón da tua obra, porque me prestaban os exemplares que illes teñen. E aínda che podo decir que me teño por un dos máis entusiastas propagadores das tuas cousas entre a xente moza, pois heiche de confesar que pra a miña maneira de ver a tua obra é unha das poucas cousas que verdadeiramente merecen estima. N-ila refréxase unha visión apasionada de Galicia, unha visión nobremente apasionada, pois sempre é nobre a pasión que nace da sinceridade; unha visión co-a que se podería ou non coincidir si se tratase de valorar ouxetivamente os feitos, mais co-a que non cabe discrepancia algunha en canto que é unha interpretación artística dictada pol-a sinceridade humanísima de un artista de gran corazón. Así é como eu a vexo. E mesmamente por iso é pol-o que penso que debe de ser conocida i-estimada entre nós.

Moito me alegraría de que esta carta servise pra levar ó teu ánimo o convencemento de que a miña aitude non foi nunca reservada, ou seña, non foi estúpida. Tan incomprendible como lle resultaba ó Paco isa suposta reserva, resultárame a mín mesmo se tratase de a imaxinar~~se~~. Ten presente que eu, cando teño motivos de discrepancia ou de discusión con algún amigo, non reparo pouco nin moito en manifestarillo abertamente. Isto xa che indica que non cultivo a "reserva" como forma normal de relación persoal. Tan soio a utilizo no plano político.

Apresureime a escribirche en canto se marcharon Paco e máis Evelina porque quedo máis satisfeito aclarando canto antes iste asunto. Estou seguro de que dispois de leres esta carta trocarás de opinión no tocante ó meu comportamento, pois eu estou certo de que foi sempre plena e sinceramente amistoso.

Unha forte aperta do teu decote amigo

Ramón Piñeiro
